

AVUI:

TOT PLEGAT, COM UNA BOMBOLLA DE SABÓ

ORIOL PI DE CABANYES

Una taca d'amor damunt l'herba. Amàlia esbufegava com una òliba insatisfeta. Juraria pels meus set sants que era a la tardor. Una taca d'anèmia plaent, esbufegava: sempre li havia agradat de sentir-se estimada. I més quan en Vladimir ho presidia tot amb un esguard com de gripau que se les sap totes. A més a més, el lema en becs d'arcàngel: "L'amor és un acte revolucionari". Tanmateix, en Vladimir sabia bé els disset colors de les taques...

Una peça de cinc cèntims de nirvana, el germà Ronald feia meditació, bo i segut a la branca més alta del noguer. La seva branca... Cada dia se n'hi anava un parell d'hores, cap al tard, quan els altres començaven a xiuxiuejar i grapejar guitarres sense ventre ni matriu. "El món del no-res"—deia—. Silents, miràvem la taca com s'anava escampant, Amàlia i jo. Tots ens creïem poetes, d'ençà que un dia descobrírem la inutilitat de la propietat privada. Un bon dia, sí, així, de sobte, quan tot just si sabíem mesurar l'abast dels ulls d'en Vladimir i els cabells llarguíssims de mossèn Einstein. No sé..., era com el cocodril que es mossega la cua...

Una tardor forassenyada, en tot cas. "Un bon temps per a fer l'amor"—deia l'anunci turístic—. "Un bon temps per a la creació, entre fulles malaltisses i paisatges de Van Gogh". A vegades ens afanyàvem a capturar nans fugits de les delicades manetes de Blancaneus, la fada. Un esport com un altre, què voleu fer-hi. El cas és que Amàlia gemegava, s'estremeia, però mai no gosava bufar per veure si Ronald s'estimbava, ni tan sols gratar la terra mare per esbrinar què dimoni ens sostenia. Tan ingènua, ella. I jo m'estava hores i hores resseguint-li els porus del rostre, que eren com petits nius de metralladores per on espiaven agressius soldats de plom. Castrats de feia anys, tanmateix, no haurieu dit en cap moment que eren eunucs sense harem. De fet, ells tenien tanta por com nosaltres, mal que Ronald digués tothora que la por no existeix. Però érem poetes. I havíem après a ésser taca, i verí, i llavor, i virus, i fang nat del mateix fang.

Una taca al llençol (Ronald s'ho mirava amb molt de distanciament) era l'oblit dels altres. Però ja se sap... A més, la por, aquella esgarrifosa por als ulls, soterrada com els cucs que es fan l'home. Tanmateix, era abellidor

d'entretenir-se animant els porus que maldaven per rebentar i esquitxar el món, bo i emmerdant-lo amb una immensa taca de mil colors. Com una bombolla de sabó, vet aquí. Quan fèiem l'amor (l'anunci ho recomanava), Ronald s'estava entotsolat dalt la capçana, com un insecte. A voltes can-tussejava.

Roja com un mocador al coll, la sol-postada, mentre s'atansava el definitiu orgasme. Erem poetes. Qui gosaria negar-nos-ho? Poesia no és altra cosa que aquest guirigall, que aquest fluir sense treva. Vladimir ho sabia, tot això, recordem-ho, companys... "Vladimir fou president". I somiàvem un món sense diaris estúpids, sense anuncis de compra i venda de carnassa d'home, sense sang que no fa taca, sense botes ferrades prement-te el coll les vint-i-vuit hores del dia, sense llibres per a quatre gats saberuts, sense vladimirs, també... Perquè Vladimir, al capdavall, no era res: una imatge a la paret, amb quatre xinxetes. Tot plegat, doncs, com una esborradissa bombolla de sabó, com un orgasme telepàtic, com un negre tenyit o un nan sense reformatori. Ronald encara no havia dit ni piu. Fosquejava. Una llússor groguenca, tan esmorteïda com una vida mal aprofitada, sense imaginació.

Escrivia, d'amagatotis, després de fer l'amor. Llegia a tot arreu, amb l'ajut d'una espelma barata, el quotidià avortament col·lectiu. Val a dir que la telepàtia fallava algunes vegades, com els coloms missatgers mal ensinistrats. Li mirava els pits: dues mitges llimones. "Companys estimats: Visc al dia. No tinc calés. Estimo. I penso que l'única solució és acabar

tocat del bolet". Però sabia que era inútil, que cap brètol de la universitat no podia fer-se'n ressò (tan lluny n'era!) ni fer-se'n càrrec. Tots fets de pasta de paper, amb lletra impresa al voltant del sexe. Això em posava frenètic, ho confesso, i renegava de tal manera que els estels fugien una bona estona. Cridava, cridava: "Mireu com fujo d'aquest món repodrit, llibres de tots colors, verges encotades, buròcrates sense tinta al nas, professors en estàtues eqüestres de marbre! Mireu com vaig esdevenint foll!" En Vladimir no ho aprovava del tot; aquest fer nume-rets mai no li havia fet el pes...

La cabana ressonava i els mots tor-naven a entrar-nos per les orelles, de manera que allò no servia de res: "autosuggestió, potser" — pensava—. Amàlia jeia: l'obsessionava la idea que algú pogués llençar-nos una mica de napalm. "Pensa-hi. No se'n cantaria ni gall ni gallina, pobres de nosaltres!" I aleshores, en acabat, s'estremia com una lleona amb les dents corcades. Certament, penso que hauríem estossigat com correspon, com ho hauria fet el Che asmàtic, com ho hauria fet qualsevol eunuc de l'harem musical. Tanmateix, pur masoquisme. "Masoquisme que es fa i es desfà com una miserable bombolla de sabó". Potser plovia i tot.

Si feia fred, m'ajaçava i encenia una cigarreta, mentre Amàlia em treia els polls de l'esquena amb les dents. Un estat engrescador de somnolència i el tast dolç de l'herba. Algun dia, pocs però, sortíem de quatre grapes i dedicàvem uns minuts a rastrejar pistes que mai no havien existit, però que era evident que havien d'existir. Ens ho

preniem massa seriosament, penso. I sabiem perfectament que res no valia la pena per a prendre's tan seriosament. Si de cas, l'amor, la vida, un núvol vagarós i coses així. Res més. Aquella era la nostra única veritat, si és que mai n'ha existit una, de veritat veritable. L'única, tan trista i tan còmica, tan efimera com una bombolla de sabó.

Amàlia tenia els cabells rossos, no falla. No ben bé fins als talons, però tant se val. Era ella i no era ningú. I amb això n'hi havia prou, com en tot. Si pensava que els guerrillers eren dins els seus porus sanguinolents, em venien uns desigs prematernal d'obligar-los a sortir, a fer alguna cosa, a fer veure que es movien, si més no. Però mai no gosava. Tenia por que em pellessin i Vladimir ho guipava tot amb una atenció sospitosa. Em sentia al damunt la por. Por de cridar "Eunucs! Eunucs de merda!" i fàstic de veure tanta gent treure el fetge per la boca, les vint-i-vuit hores del dia, ignorant que Ronald cercava el nirvana. Por i fàstic que tothom anés restret de vida, que ningú no s'aturés mai a comptar estels. Però tant se val. M'hauria agradat, aleshores, que tothom fos capaç de copsar l'espectacle primitiu, sensacional, d'una davallada solar entre flames. Una taca monstruosa corseca el món: ja no hi ha res per a estimar: un capvespre, el cel color de taxi, uns pits a mig camí, i tot blau, serenament blau i turgent, enfosquint-se com un camaleó, gris, negre, silenci, com el fum del sàndal i la flaire de l'herba prohibida. Però tant se val. Gairebé oblidava que avui fa un dia gris i que tinc feina, i que no hi ha vaga de res, amic Vladimir, i que Ronald és un ninot de drap... Gairebé oblidava que tot plegat és tan efimer, tan vulgar com una bombolla de sabó.

LA MISSIO DE L'ART LITERARI

PERE ANGUERA NOLLA

Segons els manuals a l'abast, el modernisme és l'època de l'art per l'art. Sortosament, i això no és cap menyspreu pel modernisme, ja que és força discutible l'afirmació, el lema és ja història. El problema és greu i a nivell primari. ¿Quina és realment la missió de l'artista, la de crear formes belles o la de burxar les consciències? La solució podria situar-se en un terme mig. Es a dir burxar amb bellesa.

A l'"Almanaque literario 1935", que publicava entre altres Guillermo de Torre, hi anà una enquesta a diversos autors de primera, segona i tercera fila d'allò més interessant. Cal remarcar, abans de res, l'any de la publicació. El país està a la vora d'una de les més grans crisis de la seva història contemporània i els autors, és clar, l'han de copsar.

Una de les preguntes deia: "¿Cree usted que la literatura y el arte en general deben mantenerse al margen de las inquietudes sociales de nuestro tiempo?" Les respostes indiquen en general un estat d'incitació.

Pío Baroja diu, per exemple: "De ningún modo. El que un escritor se limite a cantar únicamente la emoción de una flor o de un pajarillo no me